

Woorden hebben macht over leven en dood

De Bijbel bevat heel wat wijsheid, dat zal u wellicht niet verbazen. Ook over het onderwerp communicatie zegt de Bijbel het een en ander. Ik kwam laatst het prachtige achttiende hoofdstuk van Spreuken tegen en stond versteld over wat het te zeggen had over communicatie, zowel verbaal als non-verbaal. In totaal kun je zo'n tien verzen in dit hoofdstuk vinden die direct iets te zeggen hebben over communicatie (zie vers 2, 4, 6, 7, 8, 13, 15, 20, 21 en 23). Ik zou graag naar twee van deze verzen willen kijken:

Alleen eigen mening telt

'EEN DWAAS IS NIET GEÏNTERESSEERD IN INZICHT, HIJ WIL ALLEEN ZIJN EIGEN MENING KWIJT.' (SPREUKEN 18:2)

Hoe vaak vallen we zelf niet in deze valkuil? Eén van de redenen waardoor debatten zo vaak niet vooruit komen en meningsverschillen uit de hand kunnen lopen is omdat we vaak liever ons eigen zegje kwijt willen, onze ideeën willen verkondigen en de ander willen overtuigen van ons gelijk dan dat we oprecht geïnteresseerd zijn in wat de ander te vertellen heeft. Vers 6 verwijst hier ook naar: door meer bezig te zijn met onszelf en onze mening dan de opinie en gevoelens van de ander kun je met je woorden tweedracht zaaien, wat kan uitmonden in ruzie. Vers 13 voegt hier zo mooi aan: 'WIE ANTWOORDT ZONDER EERST TE LUISTEREN HANDELT DWAAS...', en dat geldt ook wanneer we al denken te weten wat de ander gaat zeggen. Vaak in relaties of conversaties met anderen kunnen we ons over en weer niet gehoord voelen. Eén mogelijke oorzaak daarvoor is het veel voorkomende probleem dat we moeite hebben werkelijk te luisteren. Het is belangrijk anderen de ruimte te geven en te laten spreken, te laten zien dat zij en hun meningen tellen, want zo bewaren we vrede en verwerven we zelf ook werkelijk inzicht!

Woorden als bron van wijsheid

'DE WOORDEN VAN EEN GOED MENS ZIJN ALS DIEPE WATEREN, ZE ZIJN EEN SPRANKELENDE BEEK, EEN BRON VAN WIJSHEID.' (SPREUKEN 18:4)

In Bijbelse tijden werden water en bronnen die dieper waren en/of stromend, als het meest gewenst gezien. Dit water was schoner en geschikt voor het verkrijgen van drinkwater, voor ritueel reinigen et cetera. Hier worden iemands woorden vergeleken met dit soort water, ze zijn een bron van wijsheid: je hebt er iets aan en het is van levensbelang! Ze hebben een positief effect op anderen, ze kunnen iemand die het nodig heeft hoop en moed geven. Maar dat niet alleen: wat we zeggen heeft ook een belangrijke impact op onszelf. Vers 20 zegt het zo mooi: 'ALS EEN MENS IETS GOEDS ZEGT, HEEFT HIJ EEN GEVOEL VAN WELBEHAGEN, HIJ VOEDT ZICH MET DE VRUCHTEN VAN ZIJN MOND.' Het Nederlandse spreekwoord drukt het in dit verband zo goed uit: 'Wie goed doet, goed ontmoet'. Als je vriendelijk en behulpzaam bent voor anderen, kun je ook positieve reacties en behandelingen van hen terug verwachten. Bovendien geeft het voldoening (gevoel van welbehagen) wanneer je iemand kunt opbouwen door de dingen die je zegt of lichamelijk communiceert.

Macht over leven en dood

Hoe belangrijk zijn onze woorden! Spreuken 18:21 benadrukt dit nog eens heel duidelijk: 'WOORDEN HEBBEN MACHT OVER LEVEN OF DOOD'. We leven in een maatschappij waar charisma en woorden nog belangrijker zijn geworden dan ooit tevoren. We communiceren de hele tijd via social media en delen daar onze meningen die over de hele wereld gaan. We kiezen leiders steeds vaker gebaseerd op hun vermogen om dingen mooi te verwoorden, of zij dat nu daadwerkelijk waarmaken of niet. En we leven in een maatschappij waar het belang van emoties enorm is toegenomen. Je mag zeggen en delen wat je voelt! Alhoewel dat zeker goed kan zijn, is dat niet altijd opbouwend. Polarisatie lijkt de norm te zijn. En daaruit blijkt maar weer dat niet alles wat wij vinden, denken en voelen de wereld vooruit helpt. Hoe relevant blijft deze wijsheid uit spreuken! Dank u Heer voor uw woord, help ons te communiceren en te handelen naar uw wil.

Thirza van den Broek
Predikante Adventkerk Antwerpen

*Een verstandig mens verwerft kennis,
een wijze is gespitst op inzicht.*

Spreuken 18:15 (NBV21)